

Югозападен университет “Неофит Рилски”

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност ПРОФЕСОР по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по.../ Методика на технологичното обучение/, обявен от Югозападен университет “Неофит Рилски” в ДВ., бр. 54/ 01.07.2014 г.

Рецензент: проф. д-р инж. Мариана Станкова Генчева

Кандидат: доц. д-р Сашко Кръстев Плачков

I. *Кратки биографични данни за кандидата*

Доц. д-р Сашко Кръстев Плачков е роден на 06.07.1955 г. Висшето си образование завършва през 1982 година във Факултета по педагогика към Софийски университет-филиал Благоевград.

Професионалната кариера на доц. Сашко Плачков включва:

Преподавател в Инженерно-педагогическия факултет от 1985 г., а в последствие във Факултета по педагогика на ЮЗУ от 1999 г. до настоящия момент, като последователно е заемал длъжностите: ръководител на център за свободно обучение / 1990-1993 г./, заместник декан по образователната дейност на Инженерно-педагогическия факултет / 1995-1999 г./, университетски координатор на Системата за настрूपване и трансфер на кредити / 2002-2007 г./, ръководител катедра “Технологично обучение и професионално образование” / 2003- до сега/, заместник декан по образователни дейности на Факултета по педагогика / 2012-до сега/.

Доц. Плачков е разработил лекционни курсове за студенти по основни дисциплини, които води като титуляр: Дидактика на технологичното обучение, Методика на обучението по техника и

технологии, Дидактическо прогнозиране и моделиране, Основи на техническото творчество и Методика на професионалното обучение. Налице е достатъчна аудиторна натовареност от 240 лекционни часа. Разработването на учебни планове и програми, прилагането на методики за поддържане качеството на обучение, както и за обективно оценяване на постиженията на студентите са само част от високото ниво на професионалните умения на кандидата.

Начно-изследователското развитие:

1. Доктор по педагогика- 1995 г.;
2. Доцент по Методика на обучението по техника и технологии / дидактика на технологичното обучение/ в ЮЗУ “Неофит Рилски” – 2001 г.;
3. Педагогическа квалификация “Интеркултурно образование” в Център за продължаващо образование към ЮЗУ “Неофит Рилски” – 2009 г.

Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Представената научно-приложна продукция от доц. д-р Сашко Плачков за участието си в конкурса включва 38 публикации, които не са използвани в конкурса за доцент и при защитата на докторската дисертация, и които съответстват на направлението и на профила на конкурса за професор. Публикациите включват:

1. Монографии- 1самостоятелна и 2 в сборник, равностойни на монография;
2. Студии – 4;
2. Учебници - 3 в съавторство;
3. Учебни помагала – 8 в съавторство;
4. Статии в научни списания, сборници и годишници – 12 (9-самостоятелни и 3 в съавторство);
5. Публикации от доклади на национални и международни научни форуми – 8 самостоятелни.

Останалите публикации, включени в приложения списък на научните трудове не подлежат на рецензиране. Те са публикувани в периодите на докторската дисертация и конкурса за доцент и това коректно е отбелязано от кандидата. Приемам ги като информация за неговото цялостно научно развитие.

Известен е академичният опит на доц. Плачков в университетските среди, на колегията работеща по проблемите на технологичното обучение. Не случайно, той се счита за един от водещите учени в България в тази образователна област. Като такъв, той е посветил редица публикации на философията на технологичното обучение. Представените научни подходи, теоретични анализи и обобщения могат да се открият в публикации № 28, 41, 46, 47, 51 и 56.

Доказаните качества на доц. Плачков като на изследовател се разкриват при публикации, касаещи количествените и качествени изменения на познавателната дейност в обучението по техника и технологии / № 5, 6, 7, 8/.

Ясно са очертани научно-приложните търсения на кандидата за повишаване на методическата компетентност на учителите и тяхната иновационна култура в Културно-образователната област „Бит и Технологии” / № 2, 26, 38, 40, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 57/.

Разкриването на актуални проблеми и предлагането на конкретни решения в педагогическата практика на технологичното обучение са в основата на желанието на Междуучилищни центрове и отделни училища в страната да поканят доц. Плачков като лектор. Прави впечатление, че много от тях използват в своята работа негови публикувани материали, например „Система за дидактическо моделиране на алгоритми за активизиране на практическото мислене в технологичното обучение на учениците” / МУЦТПО- гр. Разград, ОУ „В. Левски”- гр. Перник и др./.

Професионалната компетентност и авторитетът на университетски преподавател са предпоставка доц. Плачков да бъде търсен автор от представителни издателства. Той е автор на поредица от учебници и учебни помагала по учебните предмети, включени в КОО „Бит и технологии”, утвърдени от МОН и които се ползват при обучението на ученици и студенти / № 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19/. Така с научна последователност и прецизност, кандидатът експериментира и внедрява в образователната практика ефективни модели за формиране на технологична култура у учениците от всички степени на образователната ни система.

Установено бе, че доц. Плачков има своите неоспорими творчески сполуки във все още малко засегнати в специализираната литература гносеологически полета на методиката на обучението. Такива са публикациите за оценяване качеството на технологичното обучение / № 1, 25, 37, 58/, както и за повишаване качеството на обучението на студентите по специалността „Техника, технологии и предприемачество” / № 3, 27, 29, 39, 50/.

Творческите постижения на доц. С. Плачков имат изражение и в продукцията и като научен ръководител и участник в редица образователни проекти на национално и международно равнище. Налице са научно-приложни разработки и експертни дейности, които потвърждават творческата продуктивност на кандидата. От тях 12 са свързани с учебната деност и 6- с научно-изследователската дейност. Като експерт участва в проекти на ЮЗУ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, в проекти на МОН и Световната банка, в проект на Младежки образователен център- Благоевград с международно участие, в проекти на Факултета по педагогика на ЮЗУ, в експертна комисия на МОН във връзка с актуализиране на ДООИ за КОО „Бит и технологии”.

Като авторитетен учен в областта на технологичното обучение, доц. Плачков е включен през 2012 г. в редакционната колегия на научно-методическото списание „Професионално образование“, издание на националното издателство за образование и наука „Аз Буки“.

Особено място в научната продукция заемат монографията „Оценяване на качеството на образователния пакет за технологично обучение в първи клас” / 2014 г./ и публикациите „Дидактическо моделиране на алгоритми за активизиране на практическото мислене в технологичното обучение на учениците”, „За специалността Педагогика на обучението по техника и технологии и за катедрата Технологично обучение и професионално образование”. Последните са публикувани в сборник с научни статии „Измерения на професионализма в дискурса на технологичното и професионалното обучение”, Университетско издателство „Неофит Рилски”, Благоевград, 2007. Задълбоченият прочит и анализ на съдържанието на сборника „Измерения на професионализма в дискурса на технологичното и професионалното обучение“ ми дават основания да приема тази книга като книга с монографичен характер. Книгата е в общ обем от 147 страници. Всички статии са с теоретичен и научно-приложен характер, с анализи и изводи, произтичащи от проведени научни изследвания.

Обемът на статиите, представени от доц. д-р Сашко Плачков в страници е една трета от общия обем на книгата.

Проблематиката на двете статии на доц. д-р Сашко Плачков е значима и актуална за теорията и практиката на технологичното обучение (статия 1 **ДИДАКТИЧЕСКО МОДЕЛИРАНЕ НА АЛГОРИТМИ ЗА АКТИВИЗИРАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКОТО МИСЛЕНЕ В ТЕХНОЛОГИЧНОТО ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ**), както и за дидактиката на висшето педагогическо образование по отношение на подготовката на студентите за учители по техника и технологии (статия 2

ЗА СПЕЦИАЛНОСТТА „ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ“ И ЗА КАТЕДРАТА „ТЕХНОЛОГИЧНО ОБУЧЕНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ КЪМ ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“).

В представените за рецензиране статии ясно се открояват методологическите характеристики на осъществени проучвания и изследвания в научната област, към която се отнасят. Изложени са съвременни теоретични постановки, в които се проявява личният принос на доц. д-р Плачков. Трябва да отбележим, че идеите и конкретните решения, включени в статиите намират приложение в подготовката на студентите, както в ЮЗУ „Неофит Рилски“, така и в ШУ „Епископ Константин Преславски“ по съответните специалности на технологичното обучение: бакалаври и магистри. Освен доказан личен принос, което е задължително условие за монографичните трудове, статиите на доц. Сашко Плачков имат висока теоретична и приложна значимост.

В статиите са спазени изискванията за монографичен стил по отношение на структура, научно изложение, анализи и представяне в подходящ вид на проведени от автора изследвания.

Направените изводи и обобщения са от значение за утвърждаване на технологичното обучение в педагогическата теория и практика, и за дидактиката на висшето педагогическо образование.

Разработената монография „Оценяване на качеството на образователния пакет за технологично обучение в първи клас“ е с актуална тематика и е особено полезна за студенти, учители и цялата колегия, работеща в областта на технологичното обучение. Бих казала, че изложените постановки и резултати излизат от рамките на технологичното обучение. Там, където личностно-ориентираният характер на образователния процес е използван като водещ подход за запознаване със съвременната образователна парадигма, изискваща незабавно

преосмисляне на постулатите за т. нар. „типология на малкия ученик” и за съвременното конструиране на нова нормативна база в съответствие с демократичната и хуманистична ориентация на европейското образователно пространство, трябва да се приеме, че става въпрос за повече от една област на средното образование. В този смисъл монографичният труд е значим, както за подготовката на студенти и учители, така и за компетентните органи при конструиране и „реконструиране” на нормативните документи за обезпечаване на образователния процес.

Научният стил и споделения богат педагогически опит от областта на технологичното обучение говори за високата ерудиция и професионална компетентност на доц. Плачков.

Изискването за наличие на нови идеи или научни резултати в монографичен хабилитационен труд е спазено, както следва:

Осъществен е научен анализ на нормативната учебна документация; разработена е система от индикатори за оценяване качеството на технологичното обучение; теоретично изведени и експериментално аргументирани са авторски идеи за иновационен ресурс на технологичното обучение; разработени са и са апробирани авторски модели; направен е сравнителен анализ за отчитане на качествените изменения в образователния процес във връзка със съвременните тенденции за личностно ориентиран образователен процес.

Считам че представената монография третира интересен и актуален проблем и в това е основният ѝ принос. Предложената в книгата проблематика е изключително важна за учителите, образователните експерти, сегашните и бъдещите студенти, както и за цялата колегия, работеща в областта на технологичното обучение.

Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Въз основа на съдържателния анализ, установените тематична насоченост и обхват на научната продукция, представена от доц. Плачков за участието му в конкурса за професор, могат да бъдат конкретизирани следните основни научни и научно-приложни приноси:

1. Разработване и обосноваване на цялостна теоретична концепция за модернизация на технологичното обучение в системата на общообразователната подготовка / № 1, 28, 56, 7, 51, 57/.
2. Разработване и експериментиране в педагогическата практика на авторски модел на система от индикатори за оценяване на качеството на образователния пакет за технологично обучение за ученици и студенти / № 1, 25, 37, 58, 3, 27, 29, 39, 50/.
3. Разработване, експериментиране и внедряване в образователната практика на ефективни модели за формиране на технологична култура у учениците от всички степени на образователната ни система / № 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19/.
4. Извеждане на основните характеристики за личностно ориентиран образователен процес и доказване на необходимостта от конструиране на нормативната база на технологичното обучение в съответствие с европейското образователно пространство / № 1/.
5. Разработване, апробиране и внедряване на методическа система от дидактически методи и похвати, свързани с формирането на технологични знания, умения и компетентности при обучението на студентите по технически и технологични учебни дисциплини / № 3, 8, 38, 39/.
6. Обосноваване, апробиране и популяризиране пред българската и международната научна общност на модел на компетентностен профил на учителя по техника и технологии в съответствие с Европейската квалификационна рамка и Националния класификатор на длъжностите и

професиите в Р България / № 46, 6, 25, 26, 1, 48, 27, 49, 38, 39, 50, 8, 3, 58, 29/.

7. Доказване с нови методи на конкретно нови страни на съществуващи научни проблеми и създаване на система за дидактическо моделиране на алгоритми за активизиране на практическото мислене в технологичното обучение на учениците / № 2, 3, 4 /.

Практическата значимост на приносите, които се съдържат в трудовете на доц. Плачков е видима и безспорна. Те са социално детерминирани и особено актуални, защото решават конкретни образователни-технологични проблеми и потребности. В голяма степен приносите съответстват на изискванията на европейските рамки и ключови компетентности, в които усвояването на технологии и технологична грамотност заемат важно място.

Налице са всички основания да се приеме, че трудовете с които доц. Плачков участва в конкурса, както и приносите, които се съдържат в тях са негово лично постижение. Още повече, че много от тях вече са получили признание от редица институции и педагогическата практика.

В резултат на своите професионални компетенции и публикационна активност, доц. Плачков участва в 11 научни журита, рецензент е на 8 научни трудове и е цитиран от 14 автори в 20 публикации.

Критични бележки

По същество критични бележки към трудовете на кандидата в конкурса нямам. Бих искала само да направя препоръка за бъдещата научна продукция, свързана с оценяване на качеството на технологичното обучение, да се използва в по-голяма степен натрупания емперичен материал, с който разполага кандидата.

Заклучение

Въз основа на изложеното по-горе, считам че единственият кандидат по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност професор – доц. д-р Сашко Плачков отговаря напълно на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академическия състав на ЮЗУ «Неофит Рилски». Поради всичко това моята оценка е **положителна.**

Постигнатите научни резултати ми дават основание убедено да препоръчам на уважаемото Научно жури да дадем положителна оценка на кандидатурата и да предложим на Съвета на Факултета по педагогика на ЮЗУ «Неофит Рилски» да избере доц. д-р Сашко Кръстев Плачков за професор в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на технологичното обучение).

28. 09.2014 г.

Рецензент:

/ проф. д-р инж. Мариана Генчева/